

Götene kommun

Biblioteksplan 2016-2020

Antaget av Kommunfullmäktige 24 oktober 2016, § 96

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
1 Inledning	3
1.1 Hållbar utveckling	3
1.2 Vår vision	3
1.3 För-dig-perspektivet – vår gemensamma värdegrund	3
1.4 Kommunens strategiska mål och indikatorer	4
2 Nulägesbeskrivning	5
2.1 Verksamhetens organisering och arbetsinnehåll	5
2.2 Omvärldsanalys	7
3 Politiska mål och indikatorer för programperioden år 2016-2020	9
3.1 Mål: Att utveckla bibliotekets roll som tillgänglig och inbjudande mötesplats	9
3.2 Mål: Utöka samverkan, med andra bibliotek i Skaraborg, för att stärka biblioteksutvecklingen.	9
3.3 Mål: Biblioteket ska verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet	9
3.4 Mål: Läsfrämjande gentemot grupper med större behov än andra ska prioriteras.	10
3.5 Mål: Biblioteket ska under hela planperioden tillsammans med skolan utveckla och följa upp metoder för att stimulera föräldrar med begränsad läsvana.	10
3.6 Mål: Arbeta för att alla skolbibliotek ska ha fackutbildad bibliotekarie.	10

1 Inledning

Denna biblioteksplan tar sin utgångspunkt i Götene kommuns gällande översiktsplan samt lagar och styrdokument som är av betydelse för programområdet. I biblioteksplanen beskrivs vad Götene kommun ska uppnå inom detta område inom en 4-6 årsperiod.

Planen är utarbetad av Kommunstyrelsen och antogs av Kommunfullmäktige datum. Biblioteksplanen ska vara ett för berörda verksamheter känt och tydligt redskap för målstyrning. Planen ska vara ett värdefullt arbetsredskap för verksamhetsplanering, genomförande, utvärdering, analys och utveckling.

1.1 Hållbar utveckling

Detta politiska program tar hänsyn till en samhällelig hållbar utveckling - att främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer.

1.2 Vår vision

Bo i Götene - lev i världen är Götene kommuns vision. Den ger uttryck för viljan att skapa goda miljöer för boende och arbete samtidigt som den pekar på vikten av att utveckla fysiska, kulturella och virtuella förbindelser med omvärlden.

1.3 För-dig-perspektivet - vår gemensamma värdegrund

Vår värdegrund kallas För-dig-perspektivet. För-dig-perspektivet beskriver hur personer som bor i, besöker eller verkar i kommunen ska vara i centrum för kommunens beslut och handlingar.

Personen ska uppleva ett bemötande som:

- Stärker din Förmåga
- Tror på Öppenhet
- Respekterar dig
- Din Delaktighet är viktig
- Sätter Individen i centrum
- Skapar Glädje

1.4 Kommunens strategiska mål och indikatorer

Det politiska programmet tar hänsyn till kommunens strategiska mål; Strategiska mål är politiskt prioriterade mål för mandatperioden. De strategiska målen är utvalda för att de är viktiga och kräver förbättring för att nå visionen. Kommunfullmäktige fastställer kommunövergripande strategiska mål.

Till de strategiska målen kopplas indikatorer. Indikatorerna beskriver vilket resultat man vill uppnå och används i uppföljningen av hur väl målen har uppnåtts.

Kommunfullmäktiges nuvarande strategiska mål är:

- Götene kommun är en klimat- och miljömedveten kommun.
- Götene kommun är ett tillgängligt samhälle för alla.
- Götene kommun arbetar för en hållbar tillväxt som gör att människor vill bo och verka här.
- Götene kommun är en attraktiv arbetsgivare med tydligt ledarskap och stolta medarbetare.
- Götene kommun har ett socioekonomiskt perspektiv som främjar barns och unga vuxnas hälsa och det friska åldrandet.
- Götene kommuns medborgare har inflytande och delaktighet och får ett bemötande av högsta klass.
- Götene kommun stödjer en god folkhälsoutveckling och förbättrad livskvalitet för kommunens invånare genom förebyggande och hälsofrämjande insatser i samverkan.

2 Nulägesbeskrivning

2.1 Verksamhetens organisering och arbetsinnehåll

Biblioteksverksamheten är idag organiserad under två olika nämnder. Ansvar för skolbiblioteken ligger under barn- och utbildningsnämnden. Ansvar för Folkbibliotek ligger under kommunstyrelsen.

2.1.1 Folkbibliotek

Bibliotekets basutbud

- Ett varierat, aktuellt och mångsidigt bestånd av skön- och facklitteratur, ljudböcker, - filmer, musik, e-böcker (elektroniska böcker) tidskrifter och dagstidningar mm. Inköp görs ofta på efterfrågan.
- Kulturupplevelser, såsom författarbesök, litteratur- och lyrikcaféer (bokcaféer), föredrag, musikprogram, konstutställningar med vernissage och filmvisningar mm.
- Läsecirklar. Flera läsecirklar erbjuds i samarbete mellan biblioteket och studieförbunden. Ett behov finns att under trevliga former få diskutera böcker och olika författarskap, få nya tankar och vinklar omkring en läst bok, och delge varandra.
- Erbjuder en mötesplats med möjlighet till samtal eller enskilda studier med tillgång till internet och lånedatorer.
- Biblioteket bistår studerande med kurslitteratur, antingen genom inköp eller genom avgiftsfria fjärrlån.
- Genom Digidel (digital delaktighet) arbetar biblioteket för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet.
- Släktforskning. Biblioteket samarbetar med Götene släktforskarförening med programverksamhet, informationseftermiddagar och litteratur i ämnet. Dator finns med olika släktforskar databaser.

Tillgänglighet

Biblioteket är fysiskt tillgängligt 55 timmar/vecka, inklusive 13 timmar/vecka med självbetjäning och enklare service från Medborgarkontoret. Utöver detta kan man dygnet runt via hemsidan få tillgång till hela bibliotekets katalogstruktur. Där kan man bland annat söka och reservera böcker.

Biblioteket är fysiskt tillgängligt för rullstolar av olika storlek. Belysningen är anpassad och hyllorna är tydligt uppmärskade. Ljudanläggning används vid föredrag.

Till biblioteket är alla välkomna oavsett ålder, kön, religionstillhörighet, etnicitet eller politisk tillhörighet. Biblioteket en neutral (mötes)plats, ingen anmälan behövs, ingen antagning sker eller frågor ställs om varför man är där och man kan läsa vad man vill utan att bli ifrågasatt eller hindrad.

Samverkan

Biblioteket samverkar med många olika aktörer, både inom och utanför kommunen:

- Medborgarkontoret (gemensam service till kommuninvånarna)
- Allmänskulturen, många kulturevenemang på biblioteket
- Föreningslivet; Götene konstförening, Götene släktforskarförening
- Studieförbunden; Vuxenskolan, ABF, Studieförbundet.
- Familjecentralen, BVC
- Skolorna (skolbiblioteken)
- Olika nätverk och samarbetsgrupper med övriga bibliotek/kommuner i Skaraborg
- Med flera

2.1.2 Skolbibliotek

På samtliga sex skolor i kommunen finns skolbibliotek. Fyra av dessa skolor köper bibliotekarietimmer från huvudbiblioteket. I dessa timmar ingår bokinköp, läsfrämjande arbete inklusive författarbesök, klassbesök, utlåning, återlämning och bokuppsättning.

Skolbibliotekens bestånd ingår i huvudbibliotekets datasystem, på det sättet kan man se hela kommunens samlade bokbestånd.

Övergripande och samordnande ansvar saknas idag för kommunens samtliga skolbibliotek.

Skolbiblioteket är en mötesplats där barn och ungdomar stimuleras att söka kunskap och där intresset för läsning uppmuntras och vidmakthålls. Det finns ett samarbete mellan huvudbiblioteket och skolan genom olika nätverk på olika nivåer. På flertalet skolor finns biblioteksråd i de flesta fall bestående av elever, lärare, skolbibliotekarie och skolledare.

Skolbiblioteken är skolledarnas ansvar. Skollagen säger att alla elever i grundskolan oavsett skolform skall ha tillgång till ett bibliotek och att tillgången till skolbibliotek skall utformas på ett sätt som gör att elevernas kunskapsutveckling gynnas.

Skolbiblioteket är en pedagogisk resurs, som i många fall integreras i det pedagogiska och läsfrämjande arbetet.

Skolbiblioteket bidrar till att öka barn och ungdomars språk- och läsförmåga. Måluppfyllelsen mäts årligen inom ramen för skolans systematiska kvalitetsarbete.

2.2 Omvärldsanalys

2.2.1 Lagstiftning och andra styrande dokument

- Bibliotekslagen, (SFS 2013:801)
- Skollagen 2 kap. 36§ Skollagen (2010:800)
- Västra Götalands regionala kulturplan 2016-2019
- Västra Götalands regionala biblioteksplan 2016-
- Unesco Folkbiblioteksmanifestet

Bibliotekslagen

Enligt bibliotekslagen ska det finnas bibliotek i varje kommun.

Biblioteken ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

Biblioteken ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt.

Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla och vara anpassat till användarens behov.

Bibliotekslagen har prioriterade grupper:

- personer med funktionsnedsättning
- nationella minoriteter och personer med annat språk än svenska
- barn och ungdomar

Besök och boklån är gratis, enligt bibliotekslagen, liksom merparten av bibliotekets övriga utbud och tjänster.

Västra Götalands regionala biblioteksplan

Focusområden/ mål för Regionens biblioteksplan:

- **Lärande och utveckling**
För att biblioteken ska kunna vara i takt med omvärlden krävs ständig utveckling och lärande.
- **Läsa, förstå och uppleva**
Alla ska utveckla en god läsförmåga och ha tillgång till litteratur av god kvalitet. Läsförämjande gentemot grupper med större behov än andra ska prioriteras, till exempel invånare med annat modersmål än svenska.

- **Öppenhet och tillgänglighet**
Medier, öppettider, lokaler, bemötande, information och teknik ska utvecklas i takt med omvärlden och dess förändringar. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt barn och unga, personer med funktionsnedsättning, nationella minoriteter och invånare med ett annat modersmål än svenska.
- **Digital delaktighet**
Folkbiblioteken ska verka för att öka kännedom om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet.

En nationell biblioteksstrategi

Regeringen har gett Kungliga Biblioteket (KB) i uppdrag att arbeta fram förslag till en nationell biblioteksstrategi för att främja samverkan och kvalitetsutveckling inom det allmänna biblioteksväsendet. Utredningen skall vara klar senast 1 mars 2019.

Strategin skall innehålla följande delar: en fördjupad omvärldsanalys, långsiktiga mål och strategier och skolbibliotekens utvecklingsbehov.

2.2.2 Målgrupper/intressenter

Biblioteksplanen berör alla kommuninvånare.

2.2.3 Utmaningar, trender och framtida önskvärd utveckling

Integration

Fler människor (flyktingar, invandrare) söker sig till Sverige och Götene Kommunerna är skyldiga att se till att dessa människor har böcker på sitt eget språk. Vissa språk är svåra att tillgodose, (språk som kanske fått ett skriftspråk för bara 50 år sedan); tigrinja (Afrika/Etiopien/Eritrea), pashto och dari (Afghanistan).

Samverkan mellan kommuner/bibliotek

Genom samverkan mellan kommuner kan detta leda till en bättre service till kommuninvånarna och förenkla administration och minska kostnader. Gemensam katalog; låntagarna ser vilka media som finns på alla biblioteken, kan göra reservationer. Gemensamt lånekort/gemensamt låntagarregister/ gemensamma avgifter. Inga kostnader för lån mellan biblioteken (fjärrlån). Samarbetet ger låntagarna möjlighet att låna böcker på ett bibliotek och lämna tillbaka på ett annat. Detta kräver goda transporter mellan biblioteken. De har en gemensam hemsida med boktips och kulturaktiviteter, till exempel författarturnéer.

En viktig samverkansbit för kommunerna är gemensam upphandling av biblioteksdatasystem och media (böcker, tidningar, tidskrifter, ljudböcker, filmer, Tv-spel). Här finns stora samordningsvinster avseende den tekniska kunskapen som krävs och även få mycket förmånliga avtal med medieleverantörer.

3 Politiska mål och indikatorer för programperioden år 2016-2020

För att politiskt och verksamhetsmässigt kunna utveckla kommunens samhällsservice beskriver kommunens politiska program ett antal mål och ett fåtal indikatorer.

De politiska målen beskriver olika områden som nuvarande politik anser viktiga att uppnå.

Redovisade indikatorer beskriver önskvärda resultat på uppställda mål för den samhällsservice som det politiska programmet berör. Det kan exempelvis gälla verksamhetens kvalitet, effektivitet eller medborgares upplevelse av kommunens service.

För Biblioteksplanen gäller dessa mål och indikatorer:

3.1 Mål: Att utveckla bibliotekets roll som tillgänglig och inbjudande mötesplats

Indikatorer:

- Medier, öppettider, lokaler, bemötande, information och teknik skall utvecklas i takt med omvärlden och dess förändringar.
- Vi strävar efter att information på webb och papper om biblioteket och dess tjänster ska finnas tillgänglig på svenska, engelska och samt de aktuella språk som finns i kommunen.
- Befintliga bestånd på andra språk än svenska för såväl barn och ungdom som vuxna ska förnyas under hela planperioden.

3.2 Mål: Utöka samverkan, med andra bibliotek i Skaraborg, för att stärka biblioteksutvecklingen.

Indikatorer:

- Deltar aktivt i nätverk och projekt.

3.3 Mål: Biblioteket ska verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet

Indikatorer:

- Biblioteket genomför enklare kurser och enskilda visningar.
- Biblioteket tillhandahåller kostnadsfritt datorer för privat användning och möjlighet att skriva ut dokument.
- Biblioteket arbetar för en ökad digital delaktighet bland Götene kommuns invånare genom att i högre grad samverka med föreningar, studieförbund, andra kommunala verksamheter med flera.

- Utbud av medier och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet för att öka användandet av biblioteket i Götene.
- Biblioteket strävar efter den senaste tekniken för att ge kommuninvånarna bra biblioteksservice.
- Bibliotekets tjänster på nätet förbättrar bibliotekets service genom att vara tillgängliga 24 timmar/dygn. Genom detta erbjuds besökarna nya möjligheter att utnyttja bibliotekets resurser oberoende av tid och rum.

3.4 Mål: Läsfrämjande gentemot grupper med större behov än andra ska prioriteras.

Indikatorer:

- Studerande på olika nivåer, med olika bakgrund och erfarenhet av studier utgör en stor del av bibliotekets besökare.
- Det finns lämplig facklitteratur, kurs- och bredvidläsningslitteratur som skönlitteratur, inte minst för dem med annat modersmål än svenska.
- På biblioteket ska finnas anpassad litteratur för personer med läs- och skrivsvårigheter och inköp av lättläst litteratur ska prioriteras.
- Biblioteket erbjuder ett media bestånd med kvalitet och variation för alla åldrar.

3.5 Mål: Biblioteket ska tillsammans med skolan stimulera föräldrar till goda läsvanor tillsammans med sina barn.

3.6 Mål: Arbeta för att alla skolbibliotek ska ha fackutbildad bibliotekarie.